LUČATÍNSKE ZVESTI

24. marec 2016 ročník X. / číslo 1

zdarma do každej domácnosti

Príhovor

Vážení spoluobčania,

po zimnom období prichádza k nám dlho očakávaná jar so svojimi neopakovateľnými krásami, kvitnúcimi kvetmi a vôňami. Toto obdobie sa aj v našej obci spája so starými zvykmi Veľkej noci, ktoré sa už pomaly vytrácajú z podvedomia, ale v srdciach ľudí ostáva kresťanský odkaz Veľkej noci. Ten pravý odkaz by mal v nás zostať nielen počas veľkonočného obdobia, ale počas celého roka. Očakávanie, radosť - to sú veľkonočné sviatky. Rodinné stretnutia okolo sviatočného stola, kde má svoje miesto pohoda a veselosť. To všetko umocňujú staré ľudové tradície. Je dobré, že im všetci dobrovoľne podliehame. V hektickej dobe, ktorú prežívame, tieto zastavenia predstavujú nádej ako svetlý bod v živote.

Súčasne dnes dostávame do rúk 1. číslo už 10. ročníka našich Lučatínskych zvestí. Je to možno čas na bilancovanie a poďakovanie sa kolektívu ľudí okolo nich. Za túto dobu sa Lučatínske zvesti stali súčasťou našich rodín. Prekonali rôzne obdobia vo vývoji, čo ich posúvalo vpred. Som veľmi rád, že aj touto cestou sa môžem poďakovať kolektívu okolo Janky Šutkovej a dopisovateľom, ktorí svoju prácu, dovolím si dodať, že na dobrej úrovni, vykonávajú vo svojom voľnom čase a bez nároku na odmenu. Keď Lučatínske zvesti porovnávame s novinami okolitých obcí, musím súhlasiť, že tieto naše sú na veľmi dobrej úrovni. Preto chcem poprosiť občanov, aby aj naďalej prispievali článkami do ich obsahu.

V obci sme si 23. marca 2016 pripomenuli 71. výročie jej oslobodenia od fašistickej okupácie. Pri oslobodzovaní Lučatína prišli o život štyria jeho občania a traja sovietski vojaci. Počas bojov o slobodu bola predpoludním zapálená časť Kutiny a večer došlo k zapáleniu horného konca a to pomocou vystreľovania zápalných mín. Zhorelo 24 domov aj s hospodárskymi stavismi, požiarom a inými bojovými následkami zostalo celkom zničených 34 domov. Takýto bol smutný dopad krutej vojny na Lučatín.

Marián Píši, starosta obce

Vstupujeme do 10. ročníka vydávania našich novín

Obhliadnutie sa, a ako ďalej?

Predovšetkým vytvoriť priestor preto, čo sa deje alebo by sa malo uskutočniť v našej obci, bol zámer konštituovania sa vzniku obecných novín Lučatínske zvesti (LZ). Ich prvé číslo I. ročníka vyšlo 27. marca 2007, čiernobiele, na štyroch stranách.

Pokiaľ by sme zalistovali v jednotlivých vydaniach, tak napr. už hneď druhé číslo I. ročníka z 11. júla 2007 prinieslo informáciu, že 25. mája Lučatín postihla najväčšia povodeň za posledných 50. rokov. LZ neskôr vychádzali prevažne na ôsmich stranách. Prvé farebné vydanie bolo tretie číslo VIII. ročníka z 15. októbra 2014, na desiatich stranách. Najviac strán - štrnásť obsahovalo prvé číslo IX. ročníka z 27. marca 2015.

Z pôvodných členov redakčnej rady patrí vďaka tým, čo sa nevzdali, a už roky zabezpečovali vydávanie novín. Ich mená sú vždy uvádzané v tiráži jednotlivého vydania LZ. Pre každého z nich sa stalo nepísanou povinnosťou, aby noviny, kedy mali výjsť, aj vyšli. Samozrejme, nebolo by to možné bez ochotných dopisovateľov a prispievateľov, ktorí, povedzme si úprimne, aj to boli prevažne tí istí. Oni však nemuseli, ale chceli! Takže bez ochotných našich spoluobčanov - Zdenka Filipa, Júliusa Kasu, Zorky Senkovej, Ivana Boboka, Jána Šutku, Igora Šišiaka st. a ďalších, by noviny nemohli byť. K nim sa postupne zaradili mená ako Marek Vojník, Peter Kán, Dana Lichá či Peter Loučka. Predovšetkým na ochotu týchto našich dopisovateľov sa náš redakčný tím mieni spoliehať aj naďalej.

Anna Chovanová, Redakčná rada LZ

V tomto čísle nájdete:

❍ **Ako sme hlasovali (str. 2)** ❍ Fašiangové pele-mele (str. 3) ❍ **Ako sme sa zabávali na plese (str. 4)** ❍ Zo života školákov a škôlkárov (str. 5 - 6) ❍ **Tradícia Veľkej noci (str. 7)** ❍ Aktivity našich turistov (str. 8) ❍ **Psí život v Lučatíne (str. 9 - 10)** ❍ Šport (str. 11 - 12) ❍

Zo zasadania Obecného zastupiteľstva obce Lučatín

Výdavky na žiadosti o dotácie z eurofondov poslanci schválili

V poradí 11. zasadnutie Obecného zastupiteľstva obce Lučatín (OZ) sa uskutočnilo 15. februára t. r. Zúčastnili sa ho všetci piati poslanci (J. Kováčová, P. Loučka, R. Riečan, D. Lichá, M. Vojník), kontrolór obce Miloš Strmeň a traja jej občania.

V rámci kontroly plnenia uznesení z predchádzajúceho zasadnutia OZ starosta obce Marián Píši informoval o jeho rokovaniach ohľadom spôsobu odvozu a manipulácie zozbieraného triedeného odpadu, čo OZ zobralo na vedomie. Ďalej OZ schválilo „Knižný a výpožičný poriadok Obecnej knižnice v Lučatíne“, „Výdavky na žiadosti o dotácie z eurofondov“, „Pasport dopravného značenia obce Lučatín“ a „Odpredaj obecného pozemku na parc. č. 234/2 o výmere 113 m² za 1,66 €/m² pre Ing. Petra Mikušinca s manželkou Ing. Vierou Mikušincovou“.

Čo sa týka schválenia „Výdavkov na žiadosti o dotácie z eurofondov“ starosta obce okrem iného uviedol, že prvá žiadosť o poskytnutie dotácie z Ministerstva vnútra SR sa týka dobudovania 3. etapy kamerového systému. V druhej žiadosti, adresovanej Ministerstvu financií SR, ide o prístavbu na futbalom ihrisku a v tretej žiadosti - o 3. etapu riešenia chodníka. V týchto, ako ďalších prípadoch o žiadanie dotácií z eurofondov, však pôjde o „boj na dlhé trate“. Nakoľko nejde len o značné finančné zabezpečenie, ale aj náročné prípravné práce, vrátane uskutočnení nevyhnutných verejných obstarávaní prác a služieb.

Ako sme hlasovali

Počet platných hlasov odovzdaných pre každú politickú stranu alebo koalíciu v Lučatíne pre Voľby do NR SR, konaných 5. marca 2016

č. str.	Názov strany	Počet hlasov	%
1.	Strana TIP	2	0,5
2.	STRANA MODERNÉHO SLOVENSKA (SMS)	0	0
3.	OBYČAJNÍ ĽUDIA a nezávislé osobnosti (OĽANO-NOVA)	47	12,5
4.	Demokrati Slovenska - Ľudo Kaník	0	0
5.	ŠANCA	8	2,1
6.	SME RODINA - Boris Kolár	16	4,2
7.	Strana zelených Slovenska	9	2,3
8.	KOALÍCIA SPOLOČNE ZA SLOVENSKO	0	0
9.	Maďarská kresťanskodemokratická aliancia	0	0
10.	VZDOR - strana práce	0	0
11.	MOST - HÍD	11	2,9
12.	Slovenská národná strana	35	9,3
13.	Odvaha - Veľká národná a proruská koalícia	0	0
14.	Komunistická strana Slovenska	3	0,79
15.	Slovenská demokratická a kresťanská única	1	0,26
16.	SMER - sociálna demokracia	113	30,05
17.	Kresťanskodemokratické hnutie	10	2,6
18.	Slovenská občianska koalícia	2	0,5
19.	Kotleba - Ľudová strana Naše Slovensko	41	10,9
20.	SIEŤ	21	5,58
21.	Strana maďarskej komunity	0	0
22.	PRIAMA DEMOKRACIA	0	0
23.	Sloboda a Solidarita	57	15,15
	Počet voličov zapísaných v zozname voličov	553	
	Počet voličov, ktorí sa zúčastnili na hlasovaní	378	
	Počet voličov, ktorí odovzdali obádku podľa §24	377	
	Počet voličov, ktorí zaslali návratnú obálku z cudziny	1	
	Počet platných odovzdaných hlasov	376	

Blahoželanie

Životné jubileum 12. marca 2016 oslávil náš stály dopisovateľ

Július Kasa.

Všetko krásne v jubilejnom roku,
dobrých ľudí popri boku,
veľa šťastia, veľa zdravia,
nech sa všetky plány zdaria.
Ako Lučatínčania vravia,
Julovi na zdravia.

Redakčná rada LZ sa pripája k tomu, čo si si Ty k svojej 75-tke želal. Tešíme sa na ďalšiu spoluprácu!

Pozvánky

Akcie turistov na I. polrok

3. 4.: Kľak - **Vtáčnik** - Kláštorská skala - Rúbaný vrch - Ostrý Grúň (zodp. vedúci Kováč)

17.4.: Plešivec - Meliata - **Prielom Muráňa** - Gem. Panica, návšteva Gombaseckej jaskyne (Rolincová)

1.5.: **Jánošíkove diery** - Rozsutec. **a)** Biely Potok - Nové diery - Horné diery - pod Pálenicou - vrch Požiar - sedlo Požiar **b)** bez časti Dolných dier + sedlo Zákres + Malý Rozsutec **c)** Diery + Veľký Rozsutec (Kováč)

15.5.: **Vlkolínec,** obhliadka dediny - Malinô Brdo - Vrchlúky - Vlkolínec (Chovanová)

29.5.: **Lietavská Závadka** - Roháčske pleso - Pyskatá Kečka - Zbyňov (Kováč)

12.6.: Stankovany - Šíp (Ružomberok), (Loučka)

19.6.: Terchová - **Obšívanka** - Malé Nocľahy - Zbojnícky chodník - Tiesňavy - Terchová. (Kováč)

(Viac info u zodp. vedúcich.)

* * *

- ***Deň matiek - 8. máj 2016.*** *Sála Kultúrneho domu Lučatín.*
- ***Deň detí - 28. máj 2016.*** *Futbalový štadión FO mladosť Lučatín, náučný chodník.*
- ***Lučatínska 11 - 25. jún 2016.*** *Futbalový štadión FO Mladosť Lučatín.*

(Viac na web-stránke obce)

Poďakovanie

Ďakujem z celého srdca všetkým susedom v časti horného konca Lučatína za finančnú výpomoc a želám všetko len to najlepšie!

Anka Ťažká, suseda

Zo života klubu seniorov „Lúčina“

Uzatvorili vlaňajšok, predsavzatia do budúcna

V pondelok 1. februára nás čakala naša výročná schôdza klubu, na ktorej sme klasifikovali naše aktivity a otvorili plány na tento rok. Stretnutia sa zúčastnilo 89 percent členov klubu.

Pohostenia sme sa prvýkrát zhostili ako výbor klubu sami. Schôdzu viedla jeho podpredsedníčka Zdenka Slivková. Predsedníčka klubu Zorka Senková prečítala rozsiahlu správu a plán práce na rok 2016. V kultúrnom programe vystúpila sólovým spevom Anka Tažká a Zorka Senková svojou vlastnou tvorbou poézie. Diskusiu svojím príspevkom spestril aj starosta obce Marián Píši. Pohostenie bolo veľmi chutné, koláčik vynikajúci a nasledujúca nálada tiež. S fašiangovým príspevkom, tak ako každoročne, sme sa podelili s hasičským zborom a materskou školou našej obce.

Chcem sa poďakovať našim členkám výboru klubu „Lúčina“ za prípravu schôdze a za skutočne príjemný ukážkový priebeh. Ďakujem aj pani Fúdorovej za pomoc, Danke Lichej za výzdobné predmety a vôbec všetkým, ktorí sa podujatia zúčastnili. Zvládli sme to bravúrne. Za všetkých členov aj za mňa veľká vďaka!

Zorka Senková,
predsedníčka klubu „Lúčina“

Začiatok roka s veselou fašiangovou tradíciou

Fašiangy predeľujú zimu a jar, je to sviatok, ktorý sa začína na Tri krále a končí sa Popolcovou stredou. Typické pre toto obdobie sú zabíjačky, svadby, zábavy, sprievody masiek. Typické jedlá, ktoré sa ponúkali návštevám, boli vyprážané šišky - pampúšky, fánky, klobásky...

Poslednú januárovú sobotu vládla v našej dedine sviatočná atmosféra od rána, keď vyzýval obecný rozhlas obyvateľov na klobásky, jaternice, kapustnicu a na fašiangový sprievod dedinou, v ktorom sa predstavili seniori z klubu „Lúčina“ a zabíjačkovými špecialitami tradične hasičský zbor.

Náš sprievod sa začal o 9. hodine v obecnom úrade. Boli sme preobliečení v rôznych maskách, pre zmenu ženy v mužských - ako Cigánka, Prespanka, Mladucha a muži v ženských - Mladý zať, Havko Bodka, Klaun, Bača... Harmonikár Danko svojou hrou vyzýval do spevu, ktorý otváral brány našich spoluobčanov, kde nás pohostili pampúšikmi, páleným, čajíkom i klobáskou. Sem-tam bola slaninka i vajíčko. A tak žila naša obec fašiangami, pretože fašiangovým sprievodom sú vlastné komické situácie, uvoľnenosť a dobrá nálada. Bolo to hlavne u nášho speváka u Vrbických, kde sme sa vytancovali s celou rodinou a zaspievali si tie „fašiangovie“.

Chcem sa poďakovať všetkým, ktorí nás prijali, prispeli nám a zabavili sa s nami, za povzbudenie pánovi starostovi a predsedníčke kultúrnej komisie, ako aj hasičom za občerstvenie. Ďakujeme!

Zorka Senková

Tradičný alebo skôr netradičný ples v Lučatíne?

Usporiadanie Tradičného plesu v Lučatíne sme ako kultúrna komisia pri OZ Lučatín plánovali dlhodobo, zodpovedne, iniciatívne, aby jeho úroveň bola čo najlepšia. Termín - piatok 5. február 2016 - sme prispôsobili predpôstnemu obdobiu a samozrejme voľným termínom účinkujúcich v programe plesu.

Štrngnutie slávnostného prípitku pána starostu, moderátora a organizátorky otvorilo ples, so želaním všetkým zúčastneným vynikajúcej pohody, super zážitku z programu, skvelej chuti k pripravenému menu a šťastia v podobe cien v zlosovacej tombole.

Najlepším poďakovaním pre celý organizačný tím bola spokojnosť, ktorá sa nedala prehliadnuť na tvárach plesajúcich mladej aj strednej generácie. Sme radi, že naše úsilie ocenil nekončiaci sa potlesk pre hlavnú hviezdu večera Miška Červienku. Myslím si, že to bol zážitok a je veľmi dobré prezentovať mladých profesionálov. Všetci sa už teraz zamýšľame, čím prekvapíme na budúci rok. Sľubujeme, že určite to bude zasa o jeden level lepšie.

Čo viac dodať? Osobne som nesmierne šťastná, že existujú v našej spoločnosti ľudia, ktorí nezištne dokážu pomáhať, obetovať svoj voľný čas, kreativitu a v neposlednom rade podporujú nielen športové, ale aj kultúrne podujatia v našej obci. Zahŕňa to množstvo hodín, pohonných látok, ale aj mobilní operátori si tiež zarobili.

Preto moje veľké ďakujem!

Dana Lichá

Sponzori :

Autoservis Ján Zeman, Autodoprava Lalik, Autotechna BB, Baltaxia, s.r.o. , Barzuz, s.r.o, Flexim, s.r.o., MVDr. Hanzel Dušan, Welnes Hotel Fugerov dvor - Selce, Reštaurácia Grajciar, Nóbia, s.r.o., Katrenčík Miroslav - Energetické poradenstvo, Yves Rocher kozmetika, STAVMAT B. Bystica, Kozmetický salón Zaušková Janka, Hudecová Janka, Mariášový klub Lučatín, Stolnotenisový klub Lučatín, starosta obce Marián Píši, Invinum Ing. Mikušinec Peter, Potraviny Plus Lučatín, Vrábel Pavel, Reštaurácia Tribel, s.r.o., Hotel Lux B. B., Luptáková Katarína - dekorácie, Majer Rasťo, H.M.MONT Peter Heyduk, Ing. Benko Milan - tlač, Jednota spotrebné družstvo S. Ľupča, Stolár Miloš, BAU trade IN, s.r.o., Stavtip, s.r.o., Dobrík Dušan, Ševt, s.r.o., B. B.

Všetci, ktorí pomáhali pri výzdobe priestorov, v kuchynke, Drink bare, pri obsluhe, technickej vybavenosti a prenájmu knižnice:

Elena Oravcová, Silvia Jackuliaková, Pavlínka Jackuliaková, Henrieta Hrušková, Nikola Turčanová, Katarína Majerová, Renata Majerová, Janka Ružinská, Monika Zemanová, Eva Uhríková, Janka Štubniaková, Denisa Turčanová, Janka Hudecová, Janka Virágová, Slávka Sedliaková, Sandra Sedliaková, Diana Fraňová, Vladimír Sauka, Peter Kán, Pavel Vrábel, Elena Majerová - kronikárka, manželia Ďurčíkovci, Miroslav Piliar, Dušan Lichý, Pavel Lichý.

Finančné vyúčtovanie Príjmy:	
Vstupné, tombola, drink bar	3.246,-- €
Výdavky:	
Propagácia, výzdoba, hudba, program, nápoje, obsluha, darček, prenájom pohostinstva, cenydo tomboly, jedlo (menu + dezert 762,- €)	2887,61 €
VÝŤAŽOK Z PLESU:	358,39 €
Zo získaných financií sme zatiaľ zakúpili nasledovné:	
Zakúpenie svietnikov	119,-- €
Knižnica - zakúpenie Monografie Lučatín	20,-- €
ZŠ - zakúpenie monografie Lučatín	17,99 €
MŠ - zakúpenie bavl. napínacie plachty	27,39 €
Výzdoba	45,-- €
Zostatok k 29. 2. 2016:	127,-- €

Zostatok je uložený v trezore obecného úradu. Pri vhodnej ponuke sa finančné prostriedky investujú do nákupu tanierov v rámci rozšírenia inventáru.

ZO ŽIVOTA ŠKOLÁKOV

Január v znamení polročných vysvedčení

Po dlhých zimných prázdninách sme sa opäť vrátili do školičky poriadne oddýchnutí a plní sily, aby sme zvládli náročné obdobie, ktoré bolo pred nami. A hoci pani „Zima“ bola tohto roku veľmi skúpa na sneh a odoprela nám zimné radovánky, aj tak sme si prázdniny užili ako sa patrí. Vedeli sme totiž, že nás čaká polročná „makačka“, teda skúšačky a písomky, ktoré preverili to, čo sme sa za prvý polrok naučili. A že sme sa toho naučili naozaj dosť, dokázali naše výsledky. Písomky a skúšačky dopadli veľmi dobre, čoho dôkazom boli známky na našich vysvedčeniach. Uprostred skúškového kolotoča pani „Zima“ predsa len vyprášila aspoň jednu perinu a trošku nasnežila, preto sme to využili a zašantili sme si na snehu. Každý mal svoj vlastný stroj, na ktorom jazdil s vetrom o preteky. Kopec, ba celá dedina sa ozývali detským krikom a smiechom. Po dobrej sanici a príjemne unavení sme sa vždy dobre napapkali a potom sme už len oddychovali. No a prišiel ten deň. Polročné vysvedčenie! V piatok 29. januára bola u nás trošku iná atmosféra ako obyčajne.

Chystali sme sa prevziať polročnú odmenu. Pre niektorých to nebolo nič nové, ale pre našich prvákov to bolo po prvý raz. Tí sa zo svojich vysvedčení tešili najviac, pretože boli najlepšie, aké len môžu byť. No a tí, ktorí sa náhodou netešili, si sľúbili, že na konci roka to bude lepšie. S vysvedčeniami sme sa pochválili doma, jeden deň sme si oddýchli a prišiel nový mesiac.

Február – aj mesiac karnevalu

Najkratší mesiac v roku, tentokrát o jeden deň predĺžený, nás zastihol v šantivej, bláznivej a veselej atmosfére. Chystali sme sa totiž na karneval. Premýšľali sme, vymýšľali a vyhutovali, aké že len masky si pripravíme. Nakoniec sa to predsa len podarilo a 4. februára neprišli do školy žiaci, ale múmia, policajtka, superstar, ninja, pirát, kovboj, šelma, kovbojský duch či kostra. No a v takejto veselej zostave neostalo nič iné, iba sa poriadne zabaviť. A to sme aj urobili. Bolo nám náramne veselo a príjemne. Neskôr nás prišli navštíviť aj maličkí škôlkári, ktorí tiež mali krásne masky od výmyslu sveta. Spolu sme sa zabavili a zahrali, aj popapkali dobroty, ktoré pre nás pripravili naše šikovné a usilovné mamičky. Mamina Luptáková pre nás upiekla tortu, mamina Pravotiaková pripravila plnené piškóty a pizzu a všetky ostatné maminy rôzne iné dobroty, ktoré zmizli zo stola

len taký fukot. Pretože to boli naozaj samé dobroty, ktoré všetkým veľmi chutili. Touto cestou sa našim mamičkám chceme poďakovať za to, že sa tak dobre postarali o naše bruška. Nakoniec sme chceli aj vyhodnotiť najkrajšiu masku, ale vôbec sa to nedalo. Masky boli také krásne a kreatívne, že určiť jednu najkrajšiu bolo nad ľudské sily. A tak teda zvíťazili všetci a aj si všetci zaslúžili sladkú odmenu. V stredu 10. februára sme mali v škôlke a v škole vzácnu návštevu. Prišiel nás navštíviť ujo Tatarka, ktorý nám porozprával veľa zaujímavých vecí o gajdách a gajdovaní na Slovensku. Dozvedeli sme sa, že gajdy sú nástroj, ktorý sa vyrába ručne z prírodných materiálov a naučiť sa na ne hrať, nie je žiadna maličkosť. Asi aj preto je už u nás tak málo gajdošov. My sme si ich aspoň poriadne poobzerali a niektorí sa na nich pokúšali aj hrať, ale veľmi to nešlo. Treba na to veľa skúseností a hodiny a hodiny tréningu. Ale ujo Tatarka hrať vie a aj nám zahral. A bola to poriadna paráda. Škoda, že nemôže k nám chodiť na hudobnú výchovu – to by ešte len bolo veselo... Tesne pred prázdninami bola u nás ďalšia milá návšteva. Bola tu pani Božka so svojimi kolegyňami, ktoré pripravujú učebnicu o bezpečnosti a ochrane zdravia pre 1. a 2. ročník základných škôl. Do tejto učebnice potrebovali zábery detí v škole pri práci, pri predstavovaní sa, či pri úniku zo školy počas chemického poplachu. A tak sme si v škole tieto situácie vytvorili a ony si nás pri tom vyfotili. Snáď sa fotky vydarili a aspoň niektoré z nich sa ocitnú aj v novej učebnici. Uvidíme. Keď bude hotová, jednu nám pošlú. No a priblížil sa koniec mesiaca a nás čakali jarné prázdniny.

Marec „poberaj sa starec“

Prázdniny ubehli ako voda a my sme sa znovu ocitli v našich laviciach. Pani Zima nám snehu nenadelila ani tento raz a tak sme ich každý trávili po svojom. Väčšina z nás ochorela, tak sme iba čajíčkovali a vitamínikovali, aby sme sa do školy vrátili

zdraví. Niektorým sa to podarilo, iným menej a chrípka na nás útočí zo všetkých strán. Uhýbame, kľučkujeme, ale ona, potvora, nad nami stále vyhráva. Aspoň zatiaľ. No my sa nedáme a skúsime ju poraziť, aby nám už tento rok dala pokoj. Držte nám palce. Hoci to tak vonku v prírode nevyzerá, predsa len sa pomaly pomaličky blíži jar a s ňou krásne veľkonočné sviatky. Aj my sa na ne pripravujeme, aj keď veľa času nám už nezostáva. Aspoň školičku si vyzdobíme. Prvé vtáčiky k nám už prileteli a spestrujú nám naše schodisko. Uvidíme, možno priletia aj ďalšie...

Prajeme krásne a veselé prežitie veľkonočných sviatkov.

Žiaci a učiteľky ZŠ Lučatín

Čarovné dni našich najmenších

Hudba je v predškolskom veku považovaná za najúčinnejší druh umenia, ktorý má vplyv na rozvíjanie hudobnosti, emocionality, ale i kognitívneho rozvoja. Pedagóg Carl Orff tvrdil, že elementárna hudba je spätá s pohybom, tancom a rečovým prejavom. Nie nadarmo má každá materská škola (MŠ) jeho detské hudobné nástroje.

Aj naše detičky radi hrajú na týchto hudobných nástrojoch a denno denne sa stretávajú s hudbou, či už pri cvičení, v rozprávkach, piesňach na rôznych besiedkach, posedeniach i v hudobných súťažiach, tento školský rok v Hiadli a v Slov. Ľupči.

Vrátim sa trochu zaspomínať si na Advent, keď sa všetko utíšilo a očakávanie Ježiška sa potom stalo úžasným v mnohých našich srdciach i v detských očkách. Počúvaním a spievaním piesní, rozprávaním sa o Vianociach, sa deti pripravovali na krásnu vianočnú besiedku. Po prípravách v peknom ľudovom oblečení, ktoré nám ušila mamička Švarcová sme vystúpili s programom, na ktorom deti zaspievali, zarecitovali, zatancovali tanečnú hru no a samozrejme prekvapili anglickými pesničkami. Ďakujeme i pani Lichej z kultúrnej komisie z obecného úradu za veselý bubon s detskými nástrojmi, ktorý deti potešil. Páčili sa nám i Vianočné trhy, na ktorých deti vyzdobovali vianočný stromček, pripravovali si naň ozdoby a spoločne sa tešili. Starý rok sme ukončili posedením s deťmi v základnej škole, pri dobrých koláčikoch aj od pani učiteľky Elenky Oravcovej, za ktoré ďakujeme.

Vo februári sme sa tešili na veselom karnevale. Už ráno sme mali ukryté karnevalové masky v skrinkách, ktoré na nás čakali do poobedia. Rýchlo sme si oddýchli po obede a potom sme sa poobliekali do našich masiek. Boli sme odrazu iní. Tešili sme sa i na návšteve v základnej škole, kde sme sa občerstvili, zatancovali si so školákmi, zjedli výbornú tortu a spoločne sme prešli do materskej školy. Pokračovanie karnevalu bolo úžasné, súťažili sme, tancovali a zabávali sme sa, vychutnávali dobroty od našich dobrých mamičiek.

O pár dní neskôr sme u nás privítali pána Tatarku, veľkého hudobníka aj umelca s netradičnými ľudovými hudobnými

nástrojmi. Tento ujo hudobník zo Slovenskej Ľupče nám porozprával veľa zaujímavostí o nástrojoch, napríklad ako s nimi cestuje po mnohých krajinách, ako dostali ocenenie, s ktorým sme sa i vyfotili, ako mu nástroje aj niektorí ľudia darovali.

Mohli sme si hudobné nástroje dobre poobzerať a zahrať si na niektorých. Videli sme ako sa hrá na gajdách, rôznych píšťalách, fujare a na iných ďalších. Boli naozaj prekrásne, i keď sme si spoločne zaspievali s ich sprievodom. Kto by mal z rodičov záujem pán Tatarka je ochotný naučiť deti hrať, ale i hľadá deti, možno i dospelých, ktorí by prevzali hru na týchto tradičných hudobných nástrojoch, z dôvodu že by mohli naše krásne slovenské netredičné ľudové nástroje zaniknúť, čo by bola veľká škoda. Je dosť málo takých, ktorý sa touto hrou zaoberajú.

My s detičkami v škôlke spievame každému oslávencovi, či už na meniny alebo narodeniny, ktorí nám to pripomenú. Deti nosia kamarátom rôzne sladké dobroty. Vinšujeme si navzájom, tešíme sa a oslavujeme s kamarátom, ktorý má sviatok.

V závere by som sa chcela poďakovať rodičom, našim sponzorom, pani učiteľke Mgr. Veronike Mužíkovej za oslovenie spoločnosti Elektro Recyclingu, s.r.o., Slov. Ľupča - Príboj, ktorí nám poskytli finančné prostriedky. Ďakujeme aj Klubu seniorov Lúčina, rodine Riečanovej, penziónu Grajciar, ale i Vám všetkým občanom Lučatína za Vaše každé finančné prostriedky, ktoré ste nám darovali. Podarilo sa nám zakúpiť nové postieľky pre deti, na ktorých sa im dobre spinká. Ďakujeme i Danke Lichej za zakúpenie pekných a užitočných plachtičiek na nové postieľky.

Mgr. Monika Kobesová, MŠ Lučatín

Akcie seniorov

Medzibrodskí divadelníci - super!

V sobotu 13. februára 2016 sme dostali ponuku z Medzibrodského kočovného divadla na ich predstavenie „Páračky“. Záujem z našej strany sme prejavili tým, že 23 členiek sme tlieskali excelentným výkonom členov súboru. Zabodoval najmú úspech hercov v ženských úlohách, symbióza hudby, svetla, piesní a hlavne vtipný text. Odniesli sme si krásny zážitok a najmä to, že sme ten večer prežili skutočne hodnotne. Za dopravu do Medzibrodu ďakujeme starostovi Mariánovi Píšimu, Danke Lichej a S. Sedliakovej.

Páračky - táračky

Ako tradične náš klub „sa vracia po stopách starých mám“. Tak prvá marcová streda bola venovaná páračkám. Perina plná peria bola súčasťou života človeka a každé dievča bolo rado, keď sa mohlo pochváliť venom, ktoré obsahovalo perinu, a páralo sa každý deň okrem soboty, lebo to prinášalo nešťastie. Pri páraní ženy rozprávali príhody, povesti, hádanky. Žene, ktorej zostalo posledné pierko v ruke, dali meno „Pápernica“, kým ju nevymenila iná. Súčasťou bola odmena gazdinej, ako poďakovanie za odvedenú prácu. Stretli sme sa v dopoludňajších hodinách v miestnosti na obecnom úrade hlavne preto skôr, lebo naše detičky z materskej školy mali záujem o to, čo sú to páračky a ako vyzerá ich priebeh. Bolo to zaujímavé stretnutie oboch strán. Potom sme si v pohode vyrozprávali novinky v dedine, príbehy v seriáloch TV, kým nás gazdiná Elenka ponúkla chutným čajom, kávičkou a koláčikom. Nechýbal aj prípitok, aby perie nešteklilo v perine. Užitočná a zábavná akcia sa zasa vydarila.

Ďakujeme všetkým našim ženičkám za ochotu.

„Pierko biele ako sneh, komu bude na pelech. Dievčaťu krásnemu na perinu milému. Pod perinou s milým, hriať sa tam, kde nie je komín.“

Zorka Senková

Lučatínska Veľká noc v premenách času

Tradícia Svätého týždňa

Veľká noc je najstarším a najvýznamnejším sviatkom kresťanského cirkevného roka, počas ktorého si kresťania pripomínajú umučenie, smrť a vzkriesenie Ježiša Krista.

Slávi sa na prvú jarnú nedeľu po splne mesiaca. Nadväzuje na židovské veľkonočne sviatky - paschu, ktoré sa slávili od 14. do 21. dňa v mesiaci nisan (náš marec až apríl) na pamiatku oslobodenia Izraelského národa z egyptského otroctva.

Kvetnou nedeľou sa začína Veľký týždeň. Jeho hlavnou myšlienkou je Pánovo umučenie, ktoré sa slávilo tri dni už od 4. storočia, z toho je názov Veľkonočné trojdnie. Ono je vyvrcholením Veľkého týždňa. Začína sa večernou omšou na pamiatku Pánovej večere na Zelený štvrtok cez Veľký piatok utrpenia a smrti Pána a cez Bielu sobotu, vrcholí Veľkonočnou vigíliou a uzatvára sa vešperami Nedele Pánovho zmŕtvychvstania - Veľkonočnej nedele. Veľký týždeň je slovenské pomenovanie obdobia známeho v liturgii ako Hebdomada sancta - Svätý týždeň.

Vitaj jar...

Smútočná vŕba, pramatka jari,
záhadný výraz má dnes na tvári.
Povíja bahniatka, kníše sa vo vetre,
ševelí pesničku, cestičku ku spánku.
Kým prídu šibači, ešte si snívajte,
potom im čarovné prútiky pripravte.
Prútiky na kúzla, korbáče s mašľami,
šibači vyženú zimu von dverami.
A keď jarné kvety rozkvitnú a slnko zahreje, tak príroda
svoju náruč každému dopraje.
Želám Vám krásne veľkonočné sviatky a radosť z každého prežitého jarného dňa.

Zorka Senková

Veľkonočné obdobie očami našich predkov

Popolcovou stredou sa začínalo obdobie pôstu. V priebehu roka dodržiavali v katolíckych a evanjelických rodinách pôst v stredu a piatok, ale pred Veľkou nocou sa dodržiaval dlhý 40-dňový pôst.

Na **Zelený štvrtok** sa zaviazali zvony na kostoloch a až do Bielej soboty sa nezvonilo. Namiesto zvonov sa používali veľké drevené rapkáče. Veľký piatok bol najprísnejší kresťanský pôst. Celý deň sa mohlo jesť len raz, aj to veľmi striedmo. Riadne najesť sa mohlo až po siedmej hodine večer, ale stále bol pôst.

Ráno na **Bielu sobotu** dievčatá utekali k Hronu, aby si mohli dobre poumývať ruky a tvár. Studená voda z Hrona mala zabezpečiť, aby boli pekné po celý rok. Ráno o 10. hodine rozviazali zvony a večer o 17. hodine sa išlo do farských kostolov v Slovenskej Ľupči. Po návrate domov sa skončil pôst pre evanjelikov i katolíkov, už mohli jesť šunku aj vajíčka.

Veľkonočná nedeľa bola dôležitým kresťanským sviatkom, muselo sa ísť do kostola. Gazdiná pripravila slávnostný obed, napiekli sa aj kysnuté makové a tvarohové okrúhle koláče. Po obede išiel gazda s deťmi na pole kotúľať okrúhle koláče po oráčine či lúke, aby bola v prichádzajúcom roku dobrá úroda.

Veľkonočný pondelok bol už voľnejší sviatok, nesúci sa v znamení zábavy. Chlapci chodili po domoch kúpať dievčatá vodou. Neraz použili vedro, dievča často skončilo v Hrone. Neskôr, zväčša po druhej svetovej vojne, sa začala používať aj voňavka. Mládenci dostali ako výslužku za pohárik páleného či niečo na zajedenie. Chlapci pri najbližšej rodine dostali aj korunku či nejakú maškrtu.

Na **turičný pondelok** už museli mať dievčatá pred domom postavené máje. Máj bola mladá breza či smrek, ktorý sa ozdoboval pentlami (stužkami) v korunke. Mládenci postavili pred každým domom toľko májov, koľko tam bývalo dievok.

Na **Božie Telo** dievčatá z katolíckych rodín natrhali lupene kvetov, zväčša pivónií, a dali ich do vyzdobených košíkov. Potom sa išlo na sprievod do Slovenskej Ľupče, kde boli rozmiestnené štyri vyzdobené oltáriky, ku ktorým šiel sprievod vedený pánom farárom, ktorý niesol monštranciu s oltárnou sviatosťou. Dievčatá potom hádzali lupene kvetov na cestu pod nohy pána farára.

Pavel Hronček a kolektív:
„Lučatín v premenách času“

Pre kupačov...

Vajíčka (6 ks) uvaríme natvrdo (cca 8-10 minút varu), necháme ich vychladnúť a olúpeme. Rozkrojíme ich na polovice a žĺtky vyberieme.

Základ plnky

maslo 100 g • syr tavený 100 g • tatárska omáčka 80 g • soľ ¾ ČL • korenie čierne mleté ¼ ČL

Mäkké maslo zmiešame s taveným syrom, tatárskou omáčkou, osolíme a okoreníme. Ak máme menšie vajíčka stačí 120g masla. Plnku rozdelíme na dve časti.

Šunková plnka

šunka bravčová 100 g • soľ • korenie čierne mleté • citrónová šťava

Šunku pomelieme, zmiešame s časťou plnky a ochutíme citrónovou šťavou, štipkou soli a korenia.

Chrenová plnka

chren sterilizovaný 1 ČL • cesnak sušený ¼ ČL

Cesnak zmiešame so zvyškom plnky, ktorú potom dochutíme chrenom.

Bielky naplníme plnkami pomocou ozdobného cukrárskeho vrecka. Ozdobíme petržlenovou vňaťou, pažítkou, kápiou, šunkou, proste podľa fantázie.

Zhodnotenie činnosti turistického oddielu za uplynulý rok

Najmladšou našou turistkou polročná Lilien

Každý začiatok nového roka prináša zo sebou nové túžby, plány, predsavzatia, ale aj očakávania, čím nás prekvapí, poteší, alebo naopak možno aj sklame a zarmúti. Nemožno mu to zazlievať. Veď aj náš život je oveľa krajší a radostnejší, keď nie je len jednofarebný, ale spestrený množstvom nových poznaní v lone krásnej prírody.

Z hľadiska turistických aktivít vlaňajšok možno hodnotiť ako celkom výkonný, pretože z naplánovaných 17 turistických akcií sa uskutočnilo 14. Nezrealizované túry boli z dôvodu nepriechodného terénu po kalamite (Milan Kováč – Pohorelá - Orlová), ďalej z dôvodu pracovnej zaťaženosti vedúceho (Peter Svetlík - Rozsutec) a tiež z dôvodu nepriaznivého počasia (Ľubo Paločko, Lýdia Chovanová - Západné Tatry). Celkom sa na túrach zúčastnilo 192 turistov, z toho 120 členov Klubu slovenských turistov Lučatín (KST).

S potešením možno konštatovať, že k stálemu kmeňovému zoskupeniu sa pridávajú aj mladší účastníci, napr. polročná Lilien v náručí mamy Kristínky Turčanovej prešla túru chodníkom Zbojníka Surovca. Päťročná Saška absolvovala dve pomerne náročné túry. Potešením je aj naša najstaršia členka Elenka Oravcová, ktorá s obdivom a bez problémov zvládala všetky, aj náročné túry.

Náš plán sme spestrili aj tým, že sme načreli do histórie a poznania historického mesta Banská Štiavnica, ktorým nás sprevádzal profesor tamojšieho gymnázia. Bližšie nás zoznámil s históriou mesta a ukázal tie jeho najvýznamnejšie budovy a miesta. Aj týmto spôsobom sme chceli osloviť našu širšiu verejnosť a prilákať ju k spoznávaniu. Žiaľ, pre nepriaznivé počasie (snežilo a fúkalo) sa neuskutočnil naplánovaný turistický výstup na vrch Paradajs. V takomto poznávaní krásnych a výnimočných miest v spojení s turistikou mienime pokračovať aj v budúcich turistických sezónach, napr. v roku 2016 to bude Vlkolínec v spojení s Maliným Brdom.

Turistický oddiel zorganizoval i úpravu chodníka „zdravia“, ktorý sa tiahne lesom poza našu obec. Na akcii okrem členov KST Lučatín sa zúčastnili aj občania z obce, ktorí sa nezúčastňujú našich turistických akcií, za čo im patrí vďaka (Anna Ťažká, Július Kasa, Zuzka Klimentová, Danka Predajnianska so synom Ivom, rodina Soláriková a tiež Miroslav Kurica, na ďalších brigádach aj napr. Ján Kubiš).

V minulom roku sme viackrát využili dopravu viacmiestnym motorovým vozidlom, ktoré nám zapožičal tunajší obecný úrad a s ochotou a bezpečne ho odšoféroval náš člen Rudy Müller – za čo mu patrí vrelá vďaka. Veríme, že táto možnosť zostane aj pre budúce obdobie.

Poďakovanie patrí aj vedúcim túr, pretože nás spravidla zavedú na úplne nové, nepoznané miesta, kde máme množstvo prírodnej nádhery na dosah a tá si zaslúži našu pozornosť. Preto sa snažme spoločnými aktivitami o to, aby takýchto nami navštívených miest bolo aj v budúcom období čo najviac.

Bohatú turistickú sezónu a veľa krásnych zážitkov z turistických chodníkov nám všetkým želá výbor turistického oddielu.

KST Lučatín

Prečo by mala vyhliadková veža stáť na Kope?

Zúčastnil som sa, náhodne, ako nepozvaný hosť výročnej schôdze Klubu slovenských turistov v Lučatíne. Bilancovali svoju činnosť, je bohatá, je to aktívny spolok.

Môj názor

Píšem preto, že v diskusii prišlo na tému vyhliadkovej veže v obci. Táto otázka nie je nová, už 10 rokov existuje štúdia na obecnom úrade, ktorú pre vtedajšieho starostu pána Hanku vypracoval môj syn. Čo ma prekvapilo, je to, že súčasní turisti začali debatu o tom, kde by vyhliadková veža mala stáť. Padali viaceré návrhy, najviac ľudí bolo za to, aby veža stála na Chotárnom, kde je dobrý prístup aj autom. Ďalší návrh bol za to, aby veža stála nad Kútom, z ktorého vraj vidno dobre dedinu. Ja som osobne bol za to, aby sa realizovala vyhliadková veža na Kope, čo som verejne aj v kuloároch prejavil. Neviem, ako táto akcia prebieha ďalej, ale chcem aj občanom obce verejne prejaviť svoj názor, kde a prečo by vyhliadková veža mala stáť práve na Kope.

Symbolom Lučatína sú Hron a Kopa, sú dominantami obce odjakživa. Z Kopy vidno aj Lučatín a naopak z Lučatína každý vidí Kopu. Z Chotárneho nevidno Lučatín vôbec a z Kúta len jeho strednú a východnú časť. Z cesty č. 66 vidieť Kopu už od Banskej Bystrice, od Slovenskej Ľupče až po Stráže. Ak sa urobí nová cesta R1 do Ružomberka, bude Kopa a jej veža takým symbolom, ako je pre Slovenskú Ľupču jej hrad.

Druhá stránka veže je prístupnosť pre návštevníkov. Viem, že pre autoturistov a cykloturistov je najľahší prístup autom cez

• *Návrh vyhliadkovej veže.*

S. Ľupču zo západu a zo severu cez Ľubietovú. Cez tieto trasy by bolo možné aj vežu postaviť. Nechcime však vežu budovať len pre motorizovaných turistov, ale najmä pre peších turistov. Pre tých sú možné 2 trasy zo severnej, lučatínskej strany Kopy. Prvá je od začiatku Dolnej doliny, asi 200 metrov poľnou cestou na lúku pod Kopou a odtiaľ priamo údolím hore na vrchol. Druhá trasa – západná by mohla viesť ponad Selá, od vodáckeho areálu pri Hrone, údolím až na vrchol Kopy. Obe trasy by si vyžadovali menšiu úpravu terénu, sú síce náročné na výstup, ale skoro počas celého výstupu majú výhľad na vrchol, čo je významný motivačný podnet najmä pre mladých peších turistov. Doterajšie výstupy z opačnej strany, cez Hornú a Dolnú dolinu, od Chotárneho či Pohorelej by mohli zostať pre tých turistov, ktorí to poznajú a majú na turistiku viacej času. Okrem trás a prístupových ciest na Kopu, treba na vrchu vypíliť stromy, upraviť terén, ale to sú už stavebné úlohy. Mojím zámerom bolo upriamiť pozornosť občanov, turistov a budovateľov diela, prečo by veža mala stáť na Kope. To, čo by tam malo stáť, kto a za čo by sa to malo postaviť, musia rozhodnúť kompetentní ľudia z obecného úradu, Urbáru, klubu turistov a aj ostatných obyvateľov obce. Ako malú návnadu, ako by mohla veža vyzerať vám prinášam obrázok veže. Verím, že by to bola jedinečná dominanta obce, na začiatku Horehronia nad cestou č. 66.

Kopa patrí do katastra obce Lučatína, obec je aj geograficky prvou dedinou Horehronia. Po vydaní knihy o Lučatíne, by to bol ďalší významný počin a schopností turistov, vedenia a obyvateľov obce. Som rád, že lučatínsky Klub turistov má ochotu vyvíjať aktivitu nielen pre seba, svojich členov, ale aj pre iných občanov v obci. Okrem tejto vyhliadkovej veže by som chcel turistom aj poslancom obce pripomenúť ďalšie možnosti na rozvoj a budovanie infraštruktúry obce v oblasti cestovného ruchu.

(Pokračovanie na 10. strane)

Čo urobiť pre zlepšenie vzájomných medziľudských vzťahov?

Psí život v našej obci

Volám sa Martina Debnárová a výcviku psov sa venujem už niekoľko rokov. Detská záľuba u mňa prerástla v závislosť na celý život a absolvovaním štúdia kynológie na Univerzite veterinárskeho lekárstva v Košiciach sa v roku 2008 odštartovala moja profi „psíčkarska" kariéra. V súčasnosti vediem vlastné psie výcvikové centrum a pracujem aj ako veterinárna sestra na prestížnej veterinárnej klinike v B. Bystrici.

Psov zbožňujem odmalička a inú prácu ako s nimi si už ani neviem predstaviť. Každý deň objavujem nové a úžasné schopnosti, ktoré pes má, a preto ma mrzí, že sa práve psi stali predmetom opakujúcich sa sporov a sťažností občanov v našej obci. Ako som sa dopočula, obyvateľom najčastejšie prekáža nekonečný brechot psov v nočných hodinách, ako aj nedostatočné zabezpečenie psov, pričom sa často stáva, že jeden, alebo dokonca viacero psov, utečie cez poškodený plot z areálu a následne ohrozuje všetkých ľudí a zver naokolo. Sama som neraz zažila situáciu, že nás pri prechádzke v obci nemilo prekvapil osamotený nemecký ovčiak a my sme nevedeli, ako sa zachovať, a či náhodou neublíži nám alebo našim psom. Situácia v niektorých častiach obce je natoľko vážna, že narušila zdravé medziľudské vzťahy a vyústila v nevraživosť susedov, a tí si už teraz nevedia prísť ani na meno. Bola som preto oslovená obecným zastupiteľstvom napísať aspoň pár slov o tom, aké sú základné povinnosti občanov týkajúce sa chovu psov, a to nielen z hľadiska všeobecne platného zákona a nariadení SR, ale aj z hľadiska zabezpečenia a naplnenia základných životných potrieb psa ako živého tvora - s dôrazom na to, aby nevznikali problémy s jeho správaním.

Čo nám hovorí zákon?

Chov psov a iných spoločenských zvierat je v určitých mierach kontrolovaný zákonom. Základným predpisom platným na celom území SR je **zákon č. 282/2002 Z. z., ktorým sa upravujú niektoré podmienky držania psov** na území SR; **zákon č.** 39/2007 Z.z. z 12. decembra 2006 o veterinárnej starostlivosti; ako aj **zákon č. 11**5 o ochrane zvierat zo 4. mája 1995. Nebudem vás trápiť presným znením jednotlivých zákonov, keďže ich výklad si viete nájsť na internete, ale považujem za nutné, vypísať vám aspoň niektoré dôležité state. Chcem totiž, aby ste si všetci uvedomili, že kúpou a chovom psa vám aj zo zákona vyplývajú určité povinnosti a za ich nesplnenie môžete byť potrestaní! Na spomínaných zákonoch sa mi však najviac páči to, že myslia na samotnú ochranu zvierat, nielen na pokuty. Nájdeme v nich napr. toto:

Zákon o ochrane zvierat:

Každý, kto chová alebo drží spoločenské zviera alebo má ho v opatere, **je povinný** najmä:

a) zabezpečiť mu umiestnenie, starostlivosť a pozornosť v primeraných zoohygienických a hygienických podmienkach zodpovedajúcich jeho fyziologickým a etologickým potrebám,
b) poskytovať mu v dostatočnom množstve krmivo, vodu a iné tekutiny zodpovedajúce jeho fyziologickým potrebám,
c) umožniť mu primeraný pohyb,
d) urobiť opatrenia na zabránenie jeho úteku

Zákon o veterinárnej starostlivosti:

Vlastník alebo držiteľ zvieraťa je povinný pri chove zvierat alebo držaní zvierat zabezpečiť ich ochranu a pohodu, ktorou sa rozumie dosiahnutie takého vzťahu medzi prostredím a každým individuálnym zvieraťom, ktorý s ohľadom na druh zvieraťa, stupeň jeho vývoja, prispôsobenia sa a domestikácie zaručí jeho dobrý zdravotný stav, fyziologické a etologické potreby, dostatočnú voľnosť pohybu, sociálne vzťahy, rozvíjanie jeho danosti a fyziologické prejavy správania. Zakazuje sa týranie zvierat...

Zákon č. 282/2002 Z. z, ktorý upravuje podmienky držania psov:

Vodiť psa mimo chovného priestoru alebo zariadenia na chov môže len osoba, ktorá je fyzicky a psychicky spôsobilá a schopná ho ovládať v každej situácii, pričom je povinná predchádzať tomu, aby pes útočil alebo iným spôsobom ohrozoval človeka alebo zvieratá, a zabraňovať vzniku škôd na majetku, prírode a životnom prostredí, ktoré by pes mohol spôsobiť...

Okrem toho tento zákon hovorí o tom, čo robiť, keď váš pes pohryzie človeka; o držaní a vodení nebezpečného psa, ktorý už v minulosti pohrýzol človeka; o povinnosti majiteľa zaevidovať svojho psa do 30 dní od nadobudnutia na obecnom úrade; o tom, že obec si môže vyčleniť miesta, kde je pohyb so psom zakázaný; ako aj o tom, že je potrebné zbierať psie výkaly na verejných priestranstvách, a tiež o každoročnej vakcinácií psa proti besnote... Za jednotlivé priestupky vám môže polícia v blokovom konaní uložiť pokutu až 165 eur!

A ako to je teda s dodržiavaním predpisov u nás v obci?

Ukázali sme si, ako by to podľa zákona malo byť. No poďme sa teraz zamyslieť sami nad sebou a úprimne si povedať, v akých podmienkach naši psi žijú. A tiež zistiť, ako je vôbec možné, že sa v našej obci objavili spomínané problémy.

V prvom rade si treba uvedomiť, že pes je živý tvor so svojimi nárokmi. Nejde len o to dať psovi každý deň čerstvú vodu a jedlo, zabezpečiť mu vlastný prístrešok so zateplenou búdou a veterinárnu starostlivosť. Iste, toto je základ, ale psovi to k šťastnému životu stačiť nebude. Mnohí ľudia psom absolútne nerozumejú, nemajú ani len základné kynologické znalosti, no napriek tomu si ho zadovážia na stráženie domu, a potom majú problémy. Pes nie je hospodárske zviera, aby bol niekde celé dni zavretý alebo priviazaný na reťazi bez kontaktu s človekom. Pes, podobne ako my, potrebuje každodennú spoločnosť a lásku, inak sa bude cítiť sám a začne psychicky strádať. Desať minút vášho času pri podávaní krmiva, ale nestačí. Chce to oveľa viac! Pes potrebuje denne zamestnať telo aj hlavu, a to vo forme pravidelných hier so svojím majiteľom a vychádzok do okolia, kde má možnosť „prečítať" si pachové stopy svojich psích kolegov. Aby ste s ním, ale vôbec mohli chodiť vonku na ulicu a pes nebol postrachom ľudí naokolo, treba ho už od útleho veku správne vychovávať a cvičiť. Tým sa rozumie aj to, že psíka budete brávať na najrozličnejšie miesta a zvykať ho na rôzne situácie, aby z neho vyrástol socializovaný jedinec, ktorý sa vie správať na verejnosti medzi ľuďmi a inými psami.

(Pokračovanie na 10. strane)

Lučatínski mariášisti tretí

Posledným 12. kolom, ktorý usporiadal 18. marca t .r. v Lučatíne Lučatínsky mariášový klub (LMK), sa skončil 18. ročník turnaja družstiev v mariáši pre oblasť Banská Bystrica - Zvolen.

Konečné poradie družstiev:

1. MK Glóbus Zvolen
2. MK TRI DUBY Zvolen
3. **LMK Lučatín**
4. MK Fončorda B. Bystrica
5. KK B. Bystrica
6. MK Ohnivko B. Bystrica

V neoficiálnom poradí jednotlivcov zvíťazil Igor Gergel z MK Glóbus Zvolen pred hráčmi MK Fončorda B. Bystrica Františkom Legíňom a Risto Christovom. V súťaži štartovalo 60 hráčov zo šiestich mariášových klubov.

LMK Lučatín, ktorý je jediným účastníkom všetkých ročníkov, reprezentovali Pavol Ris, Pavol Galata, Ján Šutka, Jozef Pejko, Dušan Štefančík, Ján Duda a Peter Ďurčík.

Zároveň náš Jozef Pejko, ktorý štartuje aj za Mariášový klub Banská Bystrica v Slovenskej extralige v mariáši, sa stal víťazom majstrovstiev Slovenska - „Veľká cena Zemplína“ spomedzi 306 hráčov.

LMK

Prečo by mala...

(Dokončenie z 8. strany)

Budovanie turistického a náučného chodníka zdravia popod Brdo; výstavba detského ihriska v obci; budovanie cyklotrás a peších trás v chotári obce; oddychové zóny a parku v Štepnici; pamätnej izby kultúrnych a športových aktivít v obci, atď.

Správni turisti, okrem seba, by mali poznať a myslieť aj na iných. Nielen poznávať a obdivovať krásy okolia a Slovenska, ale budovať tú krásu aj doma pre seba aj pre iných. Turista, ktorý cestuje, hľadá inde to, čo potrebuje, vráti sa domov, aby to našiel.

Julo Kasa

Čo urobiť pre zlepšenie vzájomných medziľudských vzťahov?

(Dokončenie z 9. strany)

Základná poslušnosť v zmysle spoľahlivého privolania, zvládnutie zákazových povelov (nesmieš, fuj), slušnej chôdze na vodidle, by mala byť alfa a omega každého majiteľa psa. A podľa mňa by mal byť základný výcvik aj povinný pre každého majiteľa, tak ako zbrojný pas na obsluhovanie zbrane, lebo povedzme si rovno, že aj nezvládnutý pes sa môže stať v nesprávnych rukách odistenou zbraňou. Pri výcviku svojho psa lepšie spoznáte a budete vedieť, ako sa v prípadnej problémovej situácií zachovať.

Pri svojej práci sa často stretávam s názorom, že pes je šťastný len na dvore pri dome, a nie je vhodný do panelákového bytu. Ale poďme sa spolu teraz zamyslieť. Naozaj si myslíte, že pes ktorý je 24 hodín denne sám vonku na dvore je šťastnejší ako ten, ktorý žije v byte v spoločnosti svojho pána? Dovolím si nesúhlasiť s týmto tvrdením, a to minimálne z toho dôvodu, že majiteľ panelákového psa si musí nájsť na svojho štvornohého zverenca každý deň čas minimálne 3-krát denne na pravidelné venčenie. A to, samozrejme, za každého počasia. Pri tejto prechádzke sa spolu nielen zabavia, „poaportujú“ loptičky, precvičia základné povely, ale stretnú aj mnohých ďalších „psíčkarov“, takže psíci sa spolu zahrajú a domov chodia šťastní a unavení. Samozrejme, aj títo ľudia chodia do práce a psi musia byť doma zavretí, ale väčšinou celý čas spokojne prespia lebo vedia, že po príchode majiteľa opäť príde milovaná prechádzka. Dovolím si preto tvrdiť, že aj vaši psi by boli omnoho šťastnejší, keby ste im denne venovali viac času a začali ich zapájať do svojich aktivít. Veď napr. aj také behanie môže byť omnoho príjemnejšie v spoločnosti psa, a naviac sa potom nemusíte toľko obávať medveďov. Niektorí ľudia sú ale aj tak skalopevne presvedčení, že psovi stačí, keď behá celý deň po dvore. Behanie po dvore však nie je aktivita v pravom zmysle slova. Pes si dvor párkrát obehne, očuchá a začne sa nudiť. Je to v podstate to isté, ako keby bol celý deň zatvorený v byte. Pes je teda síce celé dni vonku, ale sám a bez adekvátneho zamestnania sa skôr, či neskôr začne nudiť, a zabaví sa podľa svojich predstáv. A verte mi, vám ako majiteľom sa ich forma zábavy páčiť nebude. Môže sa to začať poštekávaním na každé okoloidúce auto alebo človeka, až po kompletne preríľovanú záhradu, zničené veci, alebo podhrabaným plotom a chronickými útekmi psa. Niektorí ľudia sa chcú problémom vyhnúť tým, že psa zavrú do koterca alebo priviažu na reťaz. Tu ale vzniká začarovaný kruh a pes si svoju frustráciu a nahromadenú energiu vybíja buď neustálym kňučaním, štekaním, alebo sa začne zo stresu sám poškodzovať (obhrýzať si nohy, chvost, točiť sa do kruhu a podobne.) A vznikajú rôzne psychické problémy. Pes sa potom môže stať nevypočítateľný až agresívny ku svojmu okoliu. Ďalší pes môže vášmu psovi do istej miery nahradiť spoločnosť človeka, a psíci sa spolu počas dňa prebavia, no bez výcviku, vášho času, pozornosti a pravidelného pohybu mimo pozemok sa aj tak nezaobídete. Dvaja psi naviac znamenajú aj 2-krát viac roboty na ich spoľahlivý výcvik. Inak budú svojím správaním a ustavičným štekaním rušiť susedov minimálne 2-krát toľko. A to už nehovorím o dvojnásobných výdavkoch za veterinára a stravu.

Keď už sme pritom, dovolím si ešte pár viet aj na tieto témy, hoci to už s problémami v dedine až tak nesúvisí. K starostlivosti o psa patria aj pravidelné ošetrovanie a veterinárne kontroly. Nejde len o povinnú každoročnú vakcináciu proti besnote. Bolo by vhodné nechať psov zavakcinovať aj proti ďalším infekčným ochoreniam, pravidelne ich odčervovať a ošetrovať proti blchám a kliešťom. Všetky spomínané ochorenia a parazity sa totiž medzi psami voľne šíria a môžu ohrozovať aj zdravie ľudí (veľmi vážne je napr. baktériami spôsobené infekčné ochorenie - leptospiróza, ktorá je nebezpečná aj pre človeka). Dôležité je investovať peniažky aj do kvalitnej psej stravy. Vyhla by som sa bežne predávanému krmivu v supermarketoch, lebo tieto obsahujú len samé farbivá a obilie. Mäsová zložka zahŕňa slabé 4% obsahu, a to je pre psa ako mäsožravca skutočne málo. Radšej navštívte „chovprodukt“ a nechajte si poradiť lepšie krmivo s vyšším obsahom mäsa. Stredná trieda krmív nevyjde omnoho drahšie, ale určite psíkovi zlepší kondíciu, stav srsti, a predovšetkým ho udrží dlho zdravého.

Ako sa teda vyhnúť problémom so psom a následne so svojimi susedmi?

Chcela by som hlavne apelovať na ľudí, aby si nekupovali psov bez dôsledného uváženia, že ho naozaj chcú a budú sa o neho náležite starať. Nie, pes naozaj nemusí byť pri každom jednom dome v obci. To si radšej na ochranu majetku zabezpečte a l a r m .Ak už ale psíkov máte, prosím nedovoľte, aby celý deň a noc štekaním obťažovali svoje okolie a zabezpečte si dostatočné oplotenie pozemku, aby vám vaši psi neutekali a neohrozovali zdravie a bezpečnosť ľudí a zvierat v našej obci. Vezmite si, prsím, moje slová k srdcu a začnite sa o svojich zverencov dôsledne starať a viac sa im venovať. Uvidíte, že sa upraví nielen vzťah vás a vášho psa, ale predovšetkým to pocíti vaše okolie a zlepšia sa vaše susedské vzťahy. A o to tu predsa celé ide!

Ing. Martina Debnárová

Ján Šutka: Tak začínali (roky 1992/93)

Lučatínski „internacionáli“

Desať rokov od založenia TJ Mladosť Lučatín bolo poznačených veľkým elánom a dravou mladosťou. Stálo to však veľa síl. Zákonite muselo prísť uspokojenie a útlm. To sa neskôr prejavilo aj na výsledkoch futbalistov.

• *Na foto mladší žiaci Brusno s vedúcim Jánom Hudákom a trénerom Jánom Šutkom, doplnení hráčmi Lučatína - Václav Gebauer, Igor Šišiak, Ján Uhrík, Ivan Muránsky, Ján Sedliak, Tomáš Hlinka. V mužstve ešte hrali – Michal Sedliak, Michal Hruška, Ján Majer, Martin Lakomčík, Marián a Peter Melkovci.*

Novým predsedom TJ Mladosť sa stal uznávaný futbalový funkcionár Ján Auxt, pokladníkom Miroslav Majer a hospodárom Ján Sedliak. Futbalový oddiel riadil Igor Šišiak spolu s Jánom Uhríkom a Petrom Šišiakom.

Prví začali hrať svoju súťaž po niekoľkoročnej prestávke futbaloví veteráni. V štyroch skupinách hralo spolu 16 družstiev. V druhej skupine s Brusnom, Medzibrodom a Predajnou hrali aj lučatínski „internacionáli“ - Milan Majer, Milan Gregor, Ján Uhrík, Daniel Hraško, Ján Šutka, Dušan Uhrík, Július Slivka, Zoltán Hanko, Ján Sedliak, Ján Bobák, Juraj Senko, Ludvig Kurica, Ján Auxt. Po štyroch odohraných turnajoch postúpilo z našej skupiny do finále Brusno.

O týždeň neskôr organizovala TJ Mladosť Lučatín III. ročník turnaja „Memoriál Miroslava Chovana“, rodáka z Lučatína a bývalého hráča prvoligovej Žiliny a B. Bystrice. Víťazom sa stali hráči Medzibrodu po víťazstvách nad Lučatínom 2:0 a Slov. Ľupčou 2:1, tretie miesto patrilo Brusnu a štvrté Lučatínu. V prestávke turnaja naši mladší žiaci vyhrali nad rovesníkmi z Brusna 5:0. O týždeň neskôr sa zúčastnili na turnaji v Brusne „Memoriál Ervína Geru“, kde hrali ešte Podbrezová a Priechod. Po tomto turnaji sa futbalové kluby Brusna a Lučatína dohodli na vytvorení spoločného družstva mladších žiakov.

Súťaž dospelých bola veľmi vyrovnaná. Lučatín skončil v tabuľke IV.tr.sk. „A“ na konečnom štvrtom mieste. Do III. triedy postúpil Medzibrod.

V domácom zápase siedmeho kola proti Tajovu, s ktorým sme vyhrali 1:0, sa gólom lúčil s futbalovou kariérou štyridsaťtriročný Ján Šutka. Ostal pracovať ako predseda športovo-technickej komisie a komisie mládeže pri ObFZ Banská Bystrica a bol poverený organizovať súťaž veteránov pre oblasť Banská Bystrica - Brezno. Po skončení aktívnej činnosti prijal funkciu trénera ml. žiakov v Brusne a neskôr futbalovej prípravky v Medzibrode. Trénoval aj mládežnícke mužstvá v Lučatíne a Slovenskej Ľupči, kde bol spoluzakladateľom športových tried pri ZŠ.

Reprezentácia našej obce

V októbri 2015 vznikol na Slovensku nový atletický klub s názvom Zdravie v pohybe (ZVP) Lučatín. Tento atletický klub nadväzuje na občianske združenie Zdravie v pohybe, ktoré je zamerané na pohybové aktivity zdravých aj postihnutých ľudí, občianske združenie tiež organizuje populárnu Lučatínsku 11.

Realizácia a fungovanie nášho občianskeho združenia Zdravie v pohybe je závislá od grantov, sponzorov a dobrovoľných príspevkov, preto sa aj prostredníctvom 2% z dane snažíme o priazeň a podporu všetkých, ktorí nám chcete pomôcť. Tiež sa usilujeme pomáhať tým, ktorí to potrebujú, aj preto spolupracujeme so Svetielkom nádeje (pomoc malým onkologickým pacientom).

Súťažili sme už vlani

Dňa 7. novembra 2015 boli prvé atletické preteky, ktorých sme sa zúčastnili a boli to hneď majstrovstvá Slovenska v cezpoľnom behu v Šamoríne. Reprezentovali nás traja športovci - ešte len 11-ročná Rebecca Rohárová skončila celkovo na 11. mieste, 12-ročný Slavomír Adam z Banskej Bystrice skončil celkovo na 12. mieste, obaja pretekali s až o dva roky staršími pretekármi na trati dlhej 1 390 metrov. V doraste si výborne počínala naša Barbora Šimonová, ktorá skončila na 9. mieste.

Majstrovstvá kraja v Bratislave

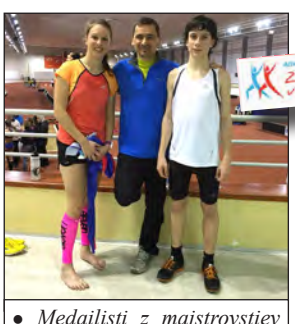
Vo februári 2016 sa naše občianske združenie zúčastnilo atletických halových majstrovstiev kraja dospelých a dorastu, ktoré sa konali v hale Elán v Bratislave. V doraste sa v behu na 3 km umiestnil na treťom mieste Damián Mello z Poník, v ženách študentka fakulty UMB Silvia Valová na 2. mieste a v kategórii muži Peter Štilla sa tiež umiestnil na 2. mieste (tretí na L11 2015). Už teraz sa tešíme na sezónu 2016, veríme, že meno našej obce pôjde aj vďaka nášmu občianskemu združeniu ďalej do sveta.

Všetkých Vás už teraz pozývame na 5. ročník Lučatínskej 11 (25. júna 2016), na ktorom skúsime prekonať účastnícky rekord podujatia. Bude viac bežcov na akcii ako je obyvateľov našej obce?

Marek Vojník,
predseda a tréner Atletického klubu ZVP Lučatín

• *Naši úspešní žiaci Rebecca Rohárová a Slavko Adam.*

• *Medailisti z majstrovstiev kraja: Silvia Valová a Damián Mello s trénerom.*

• *Dresy s logom.*

Zachránime prvú okresnú futbalovú ligu pre Lučatín?

V jarnej časti musíme poctivo zabojovať

V nedeľu 27. marca sa začína jarná časť okresnej futbalovej ligy. Po katastrofálnej jesennej časti pre lučatínsky futbal, po ktorej sme skončili na predposlednom mieste, môžeme jarnú časť pre naše mužstvo nazvať aj záchranárskou.

Na záchranu v 1. futbalovej triede bolo potrebné počas zimnej prestávky urobiť určité opatrenia. V prvom rade zabezpečiť nového trénera. V druhom rade doplniť káder o nových a kvalitnejších hráčov. Tieto veci mali na starosti Ján Sedliak spolu s Igorom Šišiakom ml. Od 20. februára sa začala spolupráca s novým trénerom D. Svobodom z Medzibrodu, ktorý sa podujal na neľahkú úlohu. Pán Svoboda bol v minulosti aktívny futbalista a následne tréner. V súčasnosti je na dôchodku. Čo sa týka doplnenia kádra, bolo oslovené veľké množstvo aktívnych i neaktívnych hráčov. Časť odmietla a časť prisľúbila pomoc. Boli oslovení aj niektorí hráči, ktorí sa doliečujú po zranení. Ak im to zdravie dovolí, pomôžu.

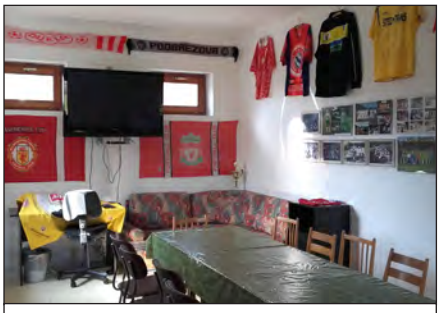
Pevne veríme, že uvedené opatrenia budú postačujúce a najvyššia okresná futbalová súťaž sa v Lučatíne bude hrať aj v súťažnom ročníku 2016/2017.

Počas zimnej prestávky ostatná časť výboru nášho klubu prerábala priestory športového areálu. Boli vymaľované všetky vnútorné objekty. V bufete sme montovali novú kuchynskú linku, ktorú sme dostali darom od bývalej kultúrnej komisie pri Obecnom zastupiteľstve obce Lučatín. V klubovni sa vymenili sedačka, obývacia stena a chladnička, tá sa vymenila aj v bufete. V obidvoch sprchách sa ešte vymenia dvere. Chcem sa poďakovať pánom: J. Mokrošovi, I. Plžíkovi, R. Riečanovi a bývalej kultúrnej komisie za poskytnutie nábytku do uvedených priestorov. Zvlášť sa chcem poďakovať N. Sedliakovej a Ľ. Fudorovej za strávenie veľa hodín pri čistení všetkých priestorov po maľovaní ako aj ostatného nábytku.

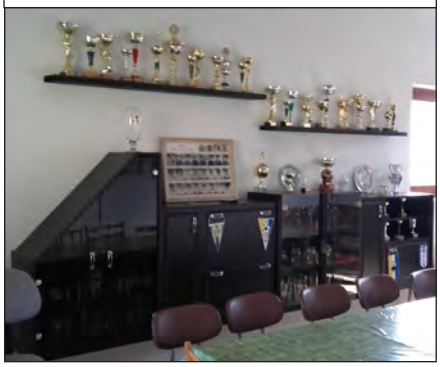
Starosta našej obce poslal žiadosť na ministerstvo financií o poskytnutie finančnej pomoci na výstavbu skladovacích priestorov v areáli. V prípade kladného vybavenia stavbu by sme chceli realizovať v priebehu tohto roka, čím by sa zlikvidovali všetky rozpadajúce sa unimobunky.

• *Nová linka v bufete.*

• *Vynovené priestory klubovne.*

A na záver. **Prosím všetkých spoluobčanov, ktorí majú možnosť a ešte neposkytli druhým OZ 2% z fyzickej dane o príspevok pre naše OZ TJ Mladosť Lučatín. Tlačivá sú k dispozícii u mňa alebo k stiahnutiu na lučatínskej web-stránke.**

Za ochotu vopred srdečná vďaka!

Peter Loučka,
predseda FO Mladosť Lučatín

Bilancia lučatínskeho stolnotenisového klubu

Samuel Hruška sa „prepinpongoval“ do A - mužstva

Posledný marcový víkend sa končia stolnotenisové súťaže sezóny 2015/2016 a všetky tri naše družstvá môžu pomaly bilancovať a hodnotiť dosiahnuté výsledky.

„A“ mužstvo si vo 4. lige počínalo vcelku úspešne, keď z 12 mužstiev obsadí pravdepodobne 4. miesto. Niektoré zápasy, aj proti silnejším súperom, nám vyšli nad očakávanie, na druhej strane boli aj zápasy proti slabším mužstvám, v ktorých sme boli favoritmi a nepodarilo sa nám ich výsledkovo zvládnuť podľa našich predstáv. Opäť sa nám potvrdilo pravidlo, že stolný tenis je šport, v ktorom o výsledku nerozhodujú len vek a skúsenosti, ale hlavne momentálna forma, fyzický a psychický stav a v neposlednom rade povestné športové šťastie.

Výsledky „B“ a „C“ mužstva v 5. lige boli tak isto na veľmi dobrej úrovni. Obe si svojimi výsledkami, ale najmä výbornými výkonmi a predvedenou hrou získali u súperov veľký rešpekt a uznanie. Za tých pár sezón existencie lučatínskeho stolnotenisového klubu išli hráči „B“ a „C“ mužstva výkonnostne prudko nahor, čo nás veľmi teší a dáva dobrý predpoklad na výborné výsledky v ďalších sezónach. Príkladom toho, že ideme správnou cestou, je hráč „C“ mužstva Samuel Hruška, ktorý napriek tomu, že má ešte len 15 rokov, si svojimi výsledkami, výkonmi a prístupom k tréningom a zápasom vybojoval miesto v Á-čku a v druhej polovici sezóny sa stal stabilným členom nášho A-mužstva v zápasoch 4. ligy.

Sme radi, že sa z našej stolnotenisovej rodiny vytvoril výborný kolektív, ktorý ťahá za jeden povraz. Navzájom si dokážeme poradiť a povzbudiť sa na svojich, hlavne domácich zápasoch, ktoré si pomaly nachádzajú aj prvých stabilných divákov. Veríme, že časom ich bude čoraz viac a že medzi sebou privítame aj nových záujemcov o tento pekný šport z radov obyvateľov našej obce, predovšetkým detí a mládeže.

Peter Kán

Bodka na záver

„Kľúčom k úspechu je tréning. Musíte toho veľa obetovať. Pokiaľ futbal milujete, musíte bojovať a učiť sa každý deň.“ Odkaz Lionela Messiho (aj našim futbalistom). Veríme Vám!

LUČATÍNSKE ZVESTI Noviny o dianí v Lučatíne, ročník X., číslo 1. Vydáva a distribuuje zadarmo do všetkých domácností obec Lučatín. **Redakcia:** Jana Šutková, Marián Píši, Jarmila Kováčová, Anna Chovanová. **Grafické spracovanie:** Marta Pokošová. **Tlač:** Tlačiareň D&M Slovenská Ľupča. E-mail: info@lucatin.eu